

➔ Ernstige psychische aandoening en werk: het kan!

GEMEENTE AMSTERDAM EN GGZ WERKEN SAMEN
VOOR CLIËNTEN IN DE BIJSTAND

De gemeente Amsterdam werkt samen met twee GGZ-instellingen om klanten met een uitkering van de gemeente met ernstige psychische aandoeningen aan het werk te helpen. Dat gebeurt via de IPS-methode. Wat kunnen andere gemeenten leren van de ervaringen?

IPS staat voor Individuele Plaatsing en Steun. Het is een methodiek die is overgekomen uit de Verenigde Staten en die door de GGZ met veel succes wordt ingezet. IPS is een bewezen effectieve methode om mensen met een ernstige psychische aandoening (epa) aan het werk te helpen en houden. Belangrijk uitgangspunt is: zero exclusion. Iedere kandidaat die gemotiveerd is wordt geholpen. Ten tweede: first place, then train: kandidaten worden zo snel mogelijk naar een betaalde baan begeleid en ontvangen daar jobcoaching. Verder is de koppeling tussen behandeling en toeleiding naar werk essentieel. De uitvoering van IPS vindt dan ook altijd plaats door gespecialiseerde IPS-coaches die deel uitmaken van een integraal behandelteam van de GGZ.

Resultaat

IPS is een methodiek die binnen de GGZ wordt ingezet, maar die ook voor gemeenten interessant is. In Amsterdam zijn DWI, de gemeentelijke Dienst Werk en Inkomen, en GGZ-instellingen GGZ InGeest en Roods (onderdeel van Arkin) gezamenlijk IPS gaan aanbieden aan 130 bijstandsgerechtigden met ernstige psychische aandoeningen. Vooralsnog met succes: Na een jaar heeft 40% van de kandidaten een betaalde baan van 12 uur of meer. Ondanks de 'moeilijke' doelgroep. Het experiment loopt drie jaar, daarna kan pas goed worden beoordeeld wat de resultaten zijn.

Investeren in mensen

DWI en GGZ-instellingen zijn enthousiast over hun samenwerking. Maar in het verleden vond men elkaar niet zo makkelijk. In Amsterdam is er een trendbreuk, zegt Beppechien Bruins Slot, projectleider Meedoen Werkt van de gemeente Amsterdam. "Dat komt door de participatiewet en het Amsterdamse programma 'Meedoen Werkt'. Inzetten op IPS is daar één van de onderdelen in. We investeren nu vooral in mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, waar vroeger het geld vooral ging naar cliënten met relatief veel kansen. Het College heeft bovendien extra geld ter beschikking gesteld." Maar ook aan de kant van de GGZ is een heroriëntatie zichtbaar. Het inzicht dat werk helpt bij herstel breekt steeds meer door. InGeest, Arkin en Roods zijn daar zeker koplopers in.

Boven eigen belang uitstijgen

Elkaar kennen, vastgeroeste beelden over elkaar doorbreken, mythes de wereld uit helpen: dat zijn volgens Beppechien Bruins Slot de dingen waardoor GGZ en gemeente nu zo goed samenwerken. “Het is heel bijzonder”, zegt Nina Nijhof, programmamanager IPS bij InGeest. “We gaan er met z’n allen voor. De samenwerkingspartners stijgen boven hun eigen belang uit. Samenwerken is geen keuze meer. Dat komt in de eerste plaats door de betrokken mensen uit alle organisaties. Zij zijn bereid hun organisatiebelang te overstijgen en krijgen daar de ruimte voor. Maar het zit ook in de cultuuromslag bij GGZ en gemeente. We kijken naar de mogelijkheden van mensen, en de gemeente heeft er geld voor over om die te realiseren.”

Verzekeraar betaalt mee

De financiering is goed geregeld, vertelt Nina Nijhof. De eerste IPS-fase, meestal acht gesprekken, wordt betaald door de zorgverzekeraar, in dit geval Zilveren Kruis of Achmea. Amsterdam financiert de rest van het IPS-traject. Veel gemeenten benutten de mogelijkheden van zorgverzekeraars nog te weinig, zo is de overtuiging van Beppechien Bruins Slot. “Wij tot voor kort ook. Achmea heeft hier zelf het initiatief genomen en ons als gemeente erbij getrokken.”

Werkgevers

Werkgevers staan veel meer open voor werknemers met een psychische aandoening, merkt Nina Nijhof. Dat is deels een kwestie van willen, door een toegenomen bewustzijn dat ook zij maatschappelijke problematiek kunnen aanpakken. Maar het moeten van de participatiewet en het dreigende quotum speelt zeker ook een rol.

Het hoofdstedelijke werkgeversservicepunt zorgt voor een ingang bij bedrijven voor IPS-ers, plus expertise over subsidieregelingen en het doelgroepenregister. De IPS-coaches schuiven aan bij de besprekingen waarin vacatures en cliënten worden doorgenomen. Hoewel in het begin ook hier beelden en zelfs enig wantrouwen moesten worden doorbroken, functioneert het overleg nu prima. De IPS-coaches kunnen hun cliënten inbrengen, maar blijken ook over contacten bij werkgevers te beschikken die nieuw zijn voor het werkgeversservicepunt. Het feit dat er expliciet een dedicated contactpersoon is voor IPS is bij het werkgeversservicepunt goed voor de samenwerking.

Modelgetrouw en verder

IPS is een strak beschreven methodiek, en bij de uitvoering daarvan staat modelgetrouwheid voorop. Zonder dat overboord te zetten wil InGeest wel onderzoeken waar ruimte is. “De kracht is de binding met de behandeling. Daarom zal IPS altijd in een behandelteam worden uitgevoerd”, aldus Nina Nijhof. Daar is Beppechien Bruins Slot het mee eens: “dat is de kracht van IPS”. Maar ze zou IPS wel wat meer op de Nederlandse leest geschoeid willen zien. “de methodiekbeschrijving komt uit Amerika, maar hier zijn andere omstandigheden. Wij zouden bijvoorbeeld best een beschutte werkplek willen inzetten binnen IPS. Maar strikt genomen moet het om een reguliere baan gaan, dus dat kan nu niet, wat we wel jammer vinden.”

! TIPS:

- Leer elkaar als GGZ en gemeente goed kennen en formuleer gezamenlijke doelen. Zorg dat de direct betrokkenen in de uitvoering bij elkaar aan tafel zitten.
- Kijk naar de langere termijn, zie IPS als investering in mensen. Maar laat de snellere successen zien.
- Betrek verzekeraars bij de financiering
- Integreer het werkgeversservicepunt in de samenwerking

Links

- [De Amsterdamse IPS-aanpak is onderdeel van het programma 'Meedoen Werkt. Zie voor de voortgangsrapportage Meedoen Werkt 2016 en het werkplan 2017](#)
- [In Amsterdam is een taskforce EPA opgericht, met vele verschillende partijen. Zie voor het startdocument van de taskforce EPA](#)
- Kenniscentrum Phrenos heeft een site geopend over werken met IPS: www.werkenmetips.nl/werken-met-ips. Zie voor informatie over werk en EPA, waaronder IPS, ook de site van [Phrenos](#)
- Divosa heeft in het kader van het [programma Vakmanschap](#) verschillende producten, zoals werkwijzers, een e-learning en een digitale kenniswijzer, gemaakt over cliënten met psychische aandoeningen.

Dit praktijkvoorbeeld staat ook op:

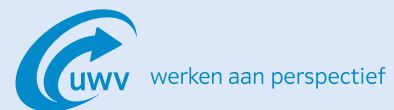
- <https://www.samenvoordeklant.nl/praktijk/ernstige-psychische-aandoening-en-werk-het-kan>

Kijk voor meer praktijkvoorbeelden op:

- www.samenvoordeklant.nl/praktijk

 www.samenvoordeklant.nl
 info@samenvoordeklant.nl
 @SamenvdKlant
 De Programmaraad

Samen vernieuwen we de dienstverlening aan werkgevers en werkzoekenden